

WAT IS 'DE VER VAN ZIJN KOM IN 2THESS.2:8?

VERSCHEIJNING VAN ZIJN KOMST'

PAULUS SCHRIJFT IN ZIJN BEIDE BRIEVEN AAN DE THESSALONICENZEN INTERESSANTE DINGEN OVER DE TOEKOMST. IN 1THESS. 4:13-17 ONTHULT HIJ DE OPNAME VAN DE GEMEENTE, OFTEWEL DIE BIJZONDERE GEBEURTENIS OP DAT ONDEELBARE OGENBLIK: DAN ZULLEN TEGELIJK DE NOG LEVENDE ÉN DE AL ONTSLAPEN GELOVIGEN IN WOLKEN WORDEN OPGENOMEN, DE HEER TEGEMOET IN DE LUCHT! DAARNA GAAT PAULUS NADER IN OP WAT ZIJN LEZERS AL WISTEN, NAMELIJK DE PERIODE DIE GENOEMD WORDT DE 'DAG VAN DE HEER'. DAT DOET HIJ IN 1THESS.5:1-11.

Verwarring

Daarna is er in de gemeente in Thessalonika juist over dat tweede onderwerp, de dag van de Heer, verwarring ontstaan. De gelovigen daar waren - mogelijk door een brief en / of het mondeling onderwijs van een nep-apostel - gaan denken dat de dag van de Heer al was aangebroken (2Thess.2:2). Over die verwarring verbaast Paulus zich oprecht. Hij had over dit onderwerp nota bene in zijn eerste brief aan hen geschreven als over iets dat ze nauwkeurig wisten (1Thess.5:2), en hij had er eerder al met hen over gesproken tijdens zijn verblijf in Thessalonika (vs.5). Toch ben ik best wel blij dat de Thessalonicenzen het allemaal nog niet zo goed op een rijtje hadden. Zij waren niet in staat de dwaalleer die hen bereikt had, met succes te weerleggen. En dat mondelinge onderwijs, waaraan Paulus hen herinnert, hebben wij in ieder geval gemist. Maar juist in de korte herhalingsles die Paulus hier geeft - zo'n opfriscursus gaf hij wel vaker; zie Fil.3:1 - zet hij het hele profetische plaatje nog eens helder neer - met als gevolg dat ook wij er nu kennis van kunnen nemen!

Verheldering

Paulus' argumentatie is op zichzelf heel helder. Hij laat zien dat de dag van de Heer nog helemaal niet aangebroken *kon* zijn omdat *daaraan voorafgaand* enkele gebeurtenissen zouden moeten plaatsvinden die nog niet plaatsgevonden hadden. Toen niet, en nu ook nog niet! Welke gebeurtenissen zijn dat? Dat is allereerst de opname, die hij in 2Thess.2:1 aanduidt als 'de komst van onze Heer Jezus Christus en onze bijeenvergadering tot Hem'. Tegen die achtergrond plaats hij wat volgt. Dat is vervolgens 'de afval', d.w.z. het geestelijk klimaat waarin de fundamenteën van zowel het jodendom als het christendom *volledig* zullen worden losgelaten (vgl. Dan.7:25; 9:27; Mat.12:43-45; Luk.17:26-30; 18:8; 2Tim.4:3-4; 2Pet.3). De derde, daarmee samenhangende gebeurtenis is het optreden van de antichrist, die hier genoemd wordt de 'mens van de zonde', 'de zoon van het verderf' en 'de wetteloze'. Hij is het die voor dit vergiftigde

geestelijke klimaat mede verantwoordelijk zal zijn. Op het moment dat de Thessalonicenzen deze brief lazen, was nog niet bekend wie de antichrist was; hij was nog niet geopenbaard, en zijn identiteit was voor hen dus nog verborgen. Ook wij weten nog steeds niet wie hij is! Maar op het moment dat deze door zonde en verderf gekenmerkte man zal gaan optreden, zal er geen twijfel meer mogelijk zijn: hij zal zó hoogmoedig zijn dat hij de gedachte aan een Macht buiten of boven zichzelf die verering toekomt, niet zal kunnen verdragen. Ja, hij zal nog verder gaan, en plaatsnemen in de tempel van God om zichzelf zichtbaar als God te presenteren; zo ver zal 'de afval' gaan, dat zelfs geen geloof nodig is om deze 'god' te erkennen; door dit gedrag zal de mens van de zonde, deze zondaar bij uitstek, de lang geleden opgeschreven voorzegging van Daniël in vervulling doen gaan: 'Die koning zal handelen naar eigen goëddunken. Hij zal zich verheffen en zich groot maken boven elke god. Hij zal tegen de God der goden wonderlijke dingen spreken. Hij zal voorspoedig zijn tot de gramschap voltrokken is. Want wat vast besloten is, zal gebeuren' (Dan.11:36).

Vernietiging

Aan het optreden van de antichrist – dat, zoals gezegd, ook in onze tijd nog steeds toekomstig is – zal een plotseling einde komen. En wel door de Heer Jezus Zelf. Hij zal het zijn die de antichrist zal verteren door de adem van Zijn mond en *door de verschijning van Zijn komst*. Zo schrijft Paulus het in 2Thess.2:8. Het effect van dit goddelijk ingrijpen zal verbijsterend zijn: de antichrist, die door Johannes in het boek Openbaring 'de valse profeet' wordt genoemd, zal dan niet eens sterven, maar levend geworpen worden 'in de poel van vuur die van zwavel brandt' (Openb.19:20).

Verschijning

Dan kom ik nu toe aan het begrip dat in de titel van dit artikel vermeld staat. Want de manier waarop de Heer Jezus straks zal ingrijpen, wordt door Paulus op een bijzondere manier verwoord – zo bijzonder, dat er

verschillende vertalingen voor worden gegeven. Paulus zegt dat de Heer de antichrist zal tenietdoen 'door de *epifaneia* van Zijn komst'. Natuurlijk onderscheidt Paulus, door het woord 'verschijning' te gebruiken, Christus' komst in 2:8 van Zijn komst in 2:1. Maar waar ik aandacht voor vraag, is het feit dat Paulus hier in 2:8 niet zozeer het begrip 'verschijning' van het begrip 'komst' onderscheidt, als wel dat hij kiest voor de unieke en opmerkelijke combinatie 'de *verschijning* van Zijn komst'. De weergave van het woord *epifaneia* heb ik steeds gecursiveerd in de volgende weergaven¹:

VH 1966, Telos 1982, Telos 2018, NB de *verschijning* van zijn komst

SV de *verschijning* Zijner toekomst

HSV de *verschijning* bij Zijn komst

NBG'51 zijn *verschijning*, als Hij komt

WB 1966 de *luister* van zijn aankomst

WB 2017 de *schittering* van zijn komst

NBV'04, NBV'21 de *aanblik* van zijn komst

Het Boek als Hij terugkomt, ... door zijn *stralende verschijning*

U ziet dat de meeste vertalingen kiezen voor 'verschijning'.

Dat is ook de gewone 'woordenboek-betekenis' die het woord heeft, en die in alle plaatsen waar het in het Nieuwe Testament voorkomt, past. Vergelijking van deze teksten maakt duidelijk dat met het woord 'verschijning' op zichzelf zowel naar het verleden (2Tim.1:10) als naar de toekomst (1Tim.6:14; 2Tim.4:1,8; Tit.2:13) kan worden verwezen. WB koos hier in 2Thess.2:8 in 1966 voor 'luister' en in 2017 voor 'schittering'; Het Boek geeft zelfs 'stralende verschijning'. Op zichzelf zijn die vertalingen niet vreemd, want het verwante bijv. naamwoord *epifanēs* heeft de betekenis 'luisterrijk', 'stralend', 'schitterend'. Dit komt alleen in Hand.2:20 voor, waar sprake is van de 'luisterrijke dag van de Heer'. En om het plaatje compleet te maken: hiermee is ook nog een werkwoord verwant, namelijk *epifainomai*, 'verschijnen', dat voorkomt in Tit.2:11; 3:4.

De vertaling *aanblik*, die NBV'04 en NBV'21 geeft, is op zichzelf ook mogelijk, maar m.i. minder waarschijnlijk: die betekenis zien we vooral als het gaat om de aanblik van zoiets concreets als een welvarende stad, en niet een gebeurtenis. Dat is een betekenis die het Gr. woord *epifaneia* niet kan hebben. Daarnaast is de door de SV gekozen vertaling 'toekomst' (voor Gr. *parousia*) niet correct; de andere vertalingen hebben terecht 'komst' of 'aankomst'.

¹ VH = Voorhoeve 1966; NB = Naardense Bijbel; SV = Statenvertaling; HSV = Herziene Statenvertaling; NBG = vertaling Nederlands Bijbelgenootschap; WB = Willibrordvertaling; NBV = Nieuwe Bijbelvertaling.

Conclusie

Blijft de vraag waarom Paulus hier in 2Thess.2:8 niet kiest voor ofwel de *verschijning* ofwel de *komst* van de Heer Jezus, maar beide begrippen combineert tot 'de verschijning van Zijn komst' - een woordgroep die door commentatoren wel als dubbelop is betiteld. Een taalvirtuoos als Paulus heeft deze gedurfde combinatie uiteraard niet zonder reden gemaakt. Ik ben daarom niet geneigd aan een stijlfout te denken, maar aan de stijlfiguur van een hyperbool, een soort welbewust geconstrueerde overtreffende trap, die stevige nadruk legt. Waarschijnlijk heeft Paulus dit woord 'verschijning' gekozen om het *plotseling* en het *indrukwekkende* van Christus' komst te benadrukken. Het woord *epifaneia* is in het klassieke Grieks wel gebruikt om het plotseling en zichtbaar verschijnen van een godheid aan te duiden, maar ook het plotseling verschijnen van een vijand op het strijdtoneel. Het is alsof Paulus op voorhand zo onder de indruk was van het unieke en indrukwekkende karakter van de toekomstige verschijning van de Heer Jezus, dat hij deze unieke gebeurtenis met een unieke woordcombinatie heeft willen aanduiden.

Geraadpleegde literatuur

- * Kramer, G.H., *De Verschijning van Zijn komst. Bijbelstudies over de Tweede Brief van Paulus aan de Thessaloniërs*, Vaassen 1992
- * idem, *De Heer tegemoet in de lucht. Bijbelstudies bij de Eerste Brief van Paulus aan de Thessalonicenzen*, Zwolle 2020
- * Wanamaker, Charles A., *The Epistles to the Thessalonians*, in *The New International Greek Testament Commentary*, Grand Rapids, Michigan 1990
- * Liddell, Henry George, Scott, Robert, and Jones, Henry Stuart, *A Greek-English Lexicon, with a Supplement*, Oxford 1973
- * Danker, Frederick W., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other early Christian Literature, revised and edited by Frederick William Danker, 3rd ed. Based on Walter Bauer's Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur, sixth edition, ed. Kurt Aland und Barbara Aland, with Viktor Reichman and on previous English editions by W.F.Arndt, F.W.Gingrich, and F.W.Danker*, Chicago / London 2000